

Úvodné slovo Ivana Leitmana, výkonného riaditeľa

Vážení priatelia a partneri Náruče!

Radi Vám predkladáme túto výročnú správu, aby sme Vám poskytli základný obraz toho, čím sme žili a ako sme pomáhali v roku 2019.

Rovnako ako v uplynulých rokoch, ani v tom minulom sme sa nevyhli turbulenciám spôsobeným obmenami na postoch odborných pracovníkov, či už z dôvodu odchodu na materské dovolenky, alebo z iných dôvodov. Ustáli sme to a ***dnes máme omladený tím, na ktorého prácu s deťmi a rodinami sme právom hrdí.***

Teší nás, že dlhoročná práca s deťmi a rodinami ohrozenými násilím prináša svoje ovocie nielen v podobe zvyšovania kvality všetkých našich služieb a opatrení, ale tiež v zvyšovaní miery ich udržateľnosti. Po vyše 20 rokoch našej činnosti nemusíme partnerov presvedčať o tom, že včasná pomoc deťom a rodinám je dôležitá a stojí za to investovať do nej energiu, odbornosť a financie. Mnohí sa už sami presvedčili, že táto investícia má vysokú návratnosť, pretože nielen prispieva k podstatnému zlepšeniu kvality života a zdravia ohrozených detí aj dospelých, ale pomáha predchádzať možným sociálnym či ekonomickým záťažiam v budúcnosti. Ak však hovoríme o zlepšení našej udržateľnosti, neznamená to ešte, že situácia vo financovaní je úplne ideálna. Ako môžete zistiť z finančnej časti tejto správy, veľkú časť našich zdrojov naďalej tvoria projekty, dotácie, príjmy z 2%, od sponzorov a donorov. ***Sme vďační, že ste nám oporou*** a vďaka Vám sa nám darí pokrývať náklady na našu činnosť.

Nedá mi nespomenúť naše celonárodné aktivity zamerané na skvalitnenie práce s deťmi obeťami násilia a zvyšovanie ich ochrany. ***V minulom roku sme sa sústredili predovšetkým na sprehľadnenie aplikačnej praxe vyplývajúcej z novely zákona o sociálnoprávnej ochrane detí.*** Keďže zákon priniesol prelomové zmeny, v spolupráci s ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny, orgánmi sociálnoprávnej ochrany detí a ďalšími inštitúciami sme venovali množstvo úsilia doladovaniu aplikácie nových opatrení tak, aby sa požiadavky zákona zosúlادili s reálnymi možnosťami, ako aj s potrebami detí a rodín v centrách, ako tie naše.

Ďalšou našou ***klúčovou advokačnou aktivitou boli 4 okrúhle stoly, ktoré sme zorganizovali v spolupráci s Kanceláriou verejného ochrancu práv a za účasti zástupcov rezortov vnútra, sociálnoprávnej ochrany a spravodlivosti.*** Cieľom okrúhlych stolov bolo definovať a do praxe zaviesť jednotné postupy, ktoré zlepšia postavenie detských obetí násilia v trestnom konaní, prispievajú k efektívnosti vyšetrovacích procesov a zvýšia dostupnosť opatrení, ktoré deťom poskytnú ochranu v rámci trestného konania, ako aj následnú odbornú pomoc. Naplňuje nás radosťou a optimizmom, že výstupy z týchto okrúhlych stolov sa začínajú pozitívne prenášať do našej práce, keď znateľne začína stúpať počet výsluchov obetí sexuálneho zneužívania v našich výsluchových priestoroch v Detskom advokačnom centre aj v Detskom krízovom centre Náruč.

V závere roka sme širokú ***odbornú verejnosť oslovili tiež prostredníctvom medzinárodnej odbornej konferencie „Pomoc dieťaťu ohrozenému násilím: Spolu dokážeme viac II.“***, ktorú sme zorganizovali v spolupráci so Žilinským samosprávnym krajom a s finančnou podporou THE VELUX FOUNDATIONS už druhýkrát.

Viac o našej práci sa dozviete na ďalších stránkach tejto správy, ako aj na našej vynovenej stránke www.naruc.sk. Na tomto mieste ponúkam aspoň pár faktov:

V roku 2019 sme:

- Pomohli 643 klientom (z toho 132 deťom a 511 dospelým)
- Vyškolili 183 odborníkov z rôznych oblastí
- Mali vyše 50 stretnutí ohľadom tvorby legislatívy a obhajoby práv detí
- Informovali viac ako 400 detí o spôsoboch a možnostiach ochrany pred násilím
- Zorganizovali 4 okrúhle stoly a 1 medzinárodnú konferenciu
- Zorganizovali tábory, výlety, podporné kluby a rôzne ďalšie podujatia pre deti aj dospelých, ktorí sa ocitli v našej starostlivosti

Príhovor Róberta Braciníka, riaditeľa DKC Náruč

Pokiaľ sme o roku 2018 uvažovali ako o roku zmien, tak rok 2019 bol pre Detské krízové centrum Náruč rokom stabilizácie.

Mnohé prevratné zmeny, ktoré zaznamenala legislatíva na ochranu detí v podobe novelizácie Zákona 305/2005 Z.z. výraznou mierou ovplyvnili aj činnosť DKC Náruč.

V prvom rade to bola špecializácia na pomoc deťom, ktoré sa stali obeťou sexuálneho zneužívania alebo zažili fyzické či psychické týranie. Hoc sme sa k takejto profilácii hlásili dlhodobo, až minulý rok sme pocítili, že k nám tieto deti prichádzajú vo zvýšenej miere. A začali prichádzať naozaj z rôznych kútov Slovenska, keďže takéto zariadenia sú na Slovensku iba dve. To so sebou prinieslo množstvo výziev a nárokov na celý tím, preto sme veľkú pozornosť venovali vzdelávaniu a supervízii.

Ďalšou veľkou zmenou bolo odskúšanie programu pre rodiny, ktoré môžu byť u nás prijaté na dobrovoľný pobyt za účelom odbornej diagnostiky a skvalitnenia rodičovských zručností. Zmyslom tohto programu je pomoc rodinám, ktoré majú záujem na sebe pracovať a zlepšiť starostlivosť o svoje deti natoľko, aby im nemuseli byť odňaté. Na implementáciu tohto programu sme sa starostlivo pripravovali. Medzi nami mu hovoríme „byťíkový“, ale viac ho možno vystihuje oficiálny názov: „Aby deti nemuseli odísť z rodiny.“ Som rád, že môžem skonštatovať, že sa nám naše úsilie vyplatilo a že program samotný sa ukázal ako veľmi užitočný a efektívny nástroj na pomoc deťom a ich rodinám.

Hoc som si na začiatku roka dával predsavzatie, že sa nebudeme púšťať do žiadnych veľkých rekonštrukcií, nakoniec nám nedalo nevyužiť ponuku nadácie THE VELUX FOUNDATIONS, ktorá štvrtým rokom podporuje viaceré naše aktivity naviazané na činnosť Detského advokačného centra Náruč, aby sme mohli technologicky zmodernizovať terapeutickú miestnosť, ktorá tiež slúži na účely realizácie výsluchov detí v rámci trestného konania. Popri zvukovej izolácii a technickej inovácii nahrávacieho vybavenia (ktoré je svojou vyspelosťou pravdepodobne najlepšie fungujúce na Slovensku) sa nám podarilo zrekonštruovať aj príslušné sociálne zariadenia a technické miestnosti, takže Náruč je zas o niečo útulnejšie miesto na život i na prácu...

Ani tento rok sme sa nevyhli zmenám v našom pracovnom kolektíve – obmenil sa najmä tím vo výchove. Práca v DKC Náruč je veľmi náročná a ja z tohto miesta chcem poďakovať všetkým, ktorí u nás nechali kus srdca a pričínili sa o lepší život našich klientov – či už sú to bývalí alebo súčasní kolegovia, alebo naši dobrovoľníci, či podporovatelia.

DETSKÉ KRÍZOVÉ CENTRUM NÁRUČ

Klienti a poskytovaná starostlivosť:

Novela Zákona 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele nám priniesla od januára 2019 veľa zmien a novinek. Jednou zo zásadných zmien bolo zníženie kapacity DKC Náruč z 22 na 20 klientov. V roku 2019 sme poskytovali starostlivosť **42 klientom**, z toho 7 rodičov s deťmi bolo prijatých do DKC Náruč v rámci programu „Aby deti nemuseli odísť z rodiny“ do 2 samostatných bytových jednotiek s cieľom obnovy alebo skvalitnenia rodičovských zručností.

Deťom umiestneným v DKC Náruč poskytujeme krízovú intervenciu, psychologickú a sociálnu diagnostiku, liečebno-pedagogickú starostlivosť, zabezpečenie školskej a zdravotnej starostlivosti a ďalšie podporné programy podľa potrieb a najlepšieho záujmu detí. K dispozícii máme aj 2 profesionálnych náhradných rodičov, ku ktorým boli umiestňované predovšetkým deti vo veku od 3-6 rokov, ale aj deti staršie, s citlivým prihliadnutím na saturáciu ich osobných potrieb.

Práca s deťmi a rodinou

Práca s rodinou je jedným z kľúčových programov Náruče. S rodinami detí umiestnených do DKC Náruč pracujeme viacerými spôsobmi. Zámerom je posunúť vzťahy v rodine pozitívnym smerom, zlepšiť vzájomné vzťahy medzi súrodencami navzájom, podporiť deti vo vnímaní rodiča ako autority, pomôcť im s rešpektovaním pravidiel v domácom prostredí. Hľadáme zdroje, ktoré je možné využiť na perspektívne vyriešenie krízovej situácie v rámci rodiny.

Skupinová práca s rodinou je realizovaná na pôde DKC Náruč v tandeme psychologička a sociálna pracovníčka. Táto práca je podľa individuálnych potrieb dieťaťa a rodiny posilnená návštevami v rodinnom

prostredí, z ktorého boli deti vyňaté. **V roku 2019 sa znížil počet detí, ktoré boli po ukončení pobytu u nás umiestnené do ústavnej starostlivosti.** Išlo prevažne o súrodenecké skupiny, kde zlyhala sanácia pôvodnej rodiny, príp. domáce podmienky a vzťahy rodičov boli dlhodobopatologické.

Napriek náročným podmienkam a neraz aj vedeniu trestnoprávných konaní sa nám v roku 2019 v rámci ukončovania pobytov podarilo do rodín vrátiť 16 detí, do ústavnej starostlivosti bolo umiestnených 8 detí - z toho 2 súrodenecké skupiny pozostávajúce z 3 detí. Vyvinuli sme nemalé úsilie a v rámci našich možností sme pokračovali v práci aj s rodinami detí, ktoré sa už vrátili domov. Je nám jasné, že rodina roky skúšaná najrôznejšími problémami potrebuje dlhodobú pomoc a oporu. Takáto práca je časovo veľmi náročná a dosiahnutie pozitívnych zmien je možné len za spolupráce všetkých zapojených inštitúcií – od orgánov sociálnoprávnej ochrany, cez obec, až po školy.

Nový špecializovaný program Centra pre deti a rodiny DKC Náruč

Násilie v rodinách je mimoriadne závažný spoločenský problém. Obeťou domáceho násillia môže byť jeden z rodičov dieťaťa alebo aj samotné dieťa. Násilie má však hlboký dopad na celú rodinu, ovplyvňuje rodinné vzťahy, rodinnú klímu, ako aj schopnosť neohrozujúceho rodiča plniť si svoje rodičovské povinnosti. Aj keď dieťa nie je priamou obeťou násillia, je častokrát vystavené krízovým životným situáciám, ktoré bezprostredne ohrozujú zdravý psychický i telesný vývin dieťaťa. V mnohých prípadoch sa dá tejto situácii predísť. Často však nestačí na nápravu situácie len poradenstvo či občasné terapeutické a sociálno-aktivačné zásahy zo strany úradov. Z tohto dôvodu sme v DKC Náruč od januára 2019 spustili nový špecializovaný program na podporu rodín s deťmi pod názvom **„Aby deti nemuseli odísť z rodiny.“** Jedná sa o inovatívny intenzívny pobytový program, ktorého základným poslaním je rozvoj rodičovských zručností a kompetencií, vďaka ktorému je možné zlepšiť pomery v rodine natoľko, že sa zabráni vyňatiu dieťaťa z jeho pôvodnej rodiny. Program predstavuje z hľadiska prevencie účinný nástroj na zachovanie rodiny, podporu vzájomných rodinných vzťahov a väzieb, zvládanie krízových situácií a pomoc rodičom vytvoriť pre dieťa bezpečné a neohrozujúce prostredie.

V rámci tohto programu je rodina ubytovaná v jednom z dvoch bytov zriadených v prízemných priestoroch DKC Náruč a je v každodennej intenzívnej starostlivosti špecializovaného tímu zloženého z dvoch vychovávateľov, sociálneho pracovníka a psychológa. Rodine je poskytovaná komplexná a cieľavedomá psychologická, sociálno – právna a edukačná starostlivosť. Na začiatku pobytu odborný tím pozoruje a vyhodnocuje úroveň rodičovských zručností, vzťahy v rodine, či rodinnú klímu. Na základe získaných informácií, následne odborný tím v spolupráci s klientom vytvorí Individuálny plán práce s rodinou - to je začiatok realizácie systematických vzdelávacích, nácvikových a terapeutických aktivít, zameraných na rozvoj rodičovských zručností v oblastiach, ktoré rodinu a deti v nej žijúce ohrozujú. Počas realizácie pobytu s klientom priebežne vyhodnocujeme dosiahnuté pokroky a úspechy. Spoločne sa učíme zo zlyhaní a podľa potreby prehodnocujeme a upravujeme plán práce. Dĺžka trvania pobytového programu je 3-6 mesiacov.

Touto formou sme v roku 2019 pracovali so **6 rodinami.**

Detcké krízové centrum Náruč – rok 2019 v číslach

počet všetkých klientov	42
klienti novoprijatí v roku 2019	25 detí + 7 rodičia
priemerná doba pobytu dieťaťa v DKC Náruč	179 dní

veková štruktúra klientov DKC Náruč	
0-1 rok	1 dieťa
2-3 roky	0 detí
4-6 rokov	5 detí
7-15 rokov	26 detí
16-18 rokov	3 deti
nad 18 rokov	5 matiek, 2 otcovia

hlavné dôvody prijatia v roku 2019	
podozrenie z týrania/týranie	22 detí +3 rodičia
zanedbávanie	9 detí +3rodičia
opustenie dieťaťa	0 detí
sexuálne zneužívanie/ sex. manipulácia	2 deti
riešenie krízovej situácie v rodine	2 deti +1 rodič
zanedbávanie povinnej školskej dochádzky	0 detí

PORADENSKÉ CENTRÁ NÁRUČ ČADCA A ŽILINA

Klienti a poskytovaná starostlivosť

Obe poradenské centrá Náruč sú zamerané na komplexnú pomoc najmä dospelým obetiam domáceho násillia. Poskytujeme im špecializované sociálne, psychologické a právne poradenstvo.

V roku 2019 využilo naše služby v Poradenskom centre Náruč Čadca 618klientok/klientov, z toho 107bolo novo zaevidovaných, v Poradenskom centre Náruč Žilina to bolo 380klientok/klientov, z toho 96 novo zaevidovaných.

V rámci sociálneho poradenstva pomáhame riešiť predovšetkým dopady domáceho násillia na život osôb zažívajúcich domáce násillie a ich rodín, zorientovať sa v možnostiach pomoci, ktorú im zo zákona môže poskytnúť obec alebo štát, či sprostredkovať im kontakt na ďalšie špecializované pomáhajúce inštitúcie či odborníkov.

Na sociálne poradenstvo nadväzuje právne poradenstvo a právna pomoc v oblasti vypracovania písomných podaní na súdy a políciu, ako aj všetky druhy podaní na súdy v rámci občiansko-právnych konaní.

Neoddeliteľnou súčasťou pomoci obetiam domáceho násillia je psychologické poradenstvo zamerané na prekonanie krízy a tiež celkový osobnostný rozvoj, ktorý obetiam pomáha vyrovnávať sa s prežitou náročnou situáciou a zvýšiť kvalitu ich života.

V pomoci obetiam domáceho násillia sa nám ako osobitne efektívny osvedčil multidisciplinárny prístup.

Práca s deťmi a rodinou

V rámci kampane „**Family - rodina na prvom mieste**“, podporovanej **Nadáciou J&T**, sme v Poradenskom centre Čadca mohli hlbkovo a intenzívne pracovať so 131 rodinami a finančne podporiť 9 rodín. V záujme pomoci rodinám aj v teréne nám nadväzujúci projekt podporený zo štrukturálnych fondov EÚ v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa umožnil pokryť náklady na právničku a dvoch terénnych pracovníkov- sociálnu pracovníčku a psychologičku na plný úväzok. Pre potreby klientov bola v rámci kampane zabezpečená aj pomoc druhej psychologičky. Finančné prostriedky poskytnuté donorm v rámci kampane nám pomohli i s prevádzkou služobného auta využívaného pre účely terénnej sociálnej práce v regióne Kysúc. Neoceniteľnou pomocou bola aj možnosť zabezpečiť vzdelávanie odborných pracovníkov našich poradní.

Vďaka podpore Nadácie J&T v rámci projektu „**Náruč pre rodiny ohrozené násillím**“ sa nám v roku 2019 podarilo od apríla získať nové, lepšie dostupné a moderné priestory v Žiline na Mariánskom námestí, vďaka čomu sme mohli naše služby rozšíriť o nové formy pomoci, ako skupinové podporné stretnutia pre klientov našej poradne a ich deti. Zároveň sme toto pracovisko vybavili aj pieskoviskom a figúrkami určenými k Sandplay terapii, čo je hrová forma terapie nielen pre deti, ale aj dospelých, vhodná na spracovanie traumy ako následku prežitého násillia v prípade, ak má klient ťažkosti vyjadriť svoje trápenie verbálne.

Už mnoho rokov nám každoročná finančná podpora **Nadácie J&T** pomáha pokryť prevádzkové náklady Poradenského centra Náruč Čadca (nájom, energie, telekomunikačné poplatky). Sme vďační, že od roku 2019 nám pomáha Nadácia J&T aj s pokrytím prenájmu a základnej prevádzky nových priestorov v Žiline. Vďaka tejto nepostrádateľnej pomoci môžeme pomáhať.

Podporné programy a prevencia

Mnohoročnú tradíciu v Poradenskom centre Náruč Čadca majú **svojpomocné kluby** pre naše klientky, ktoré sa uskutočňujú každú prvú stredu v mesiaci. Ženy počas klubov nachádzajú priestor pre spoločné zdieľania, uvoľnenie, spolupatričnosť. Tieto stretnutia majú podporný, terapeutický, sociálny i relaxačný význam, v ktorom využívame aj silu synergického efektu. V rámci svojpomocných klubov boli v roku 2019 realizované 2 pobytové aktivity s názvom „Súciť so sebou 1 a 2“.

Taktiež deti, ktoré si zažili násilie či zanedbávanie u nás majú na detských skupinách priestor pre nadväzovanie nových priateľstiev, bezpečné vzťahy, stretávanie sa s rovesníkmi s podobnými osudmi, rozvoj a nadobudanie sociálnych zručností, sebavedomie, osobnostný rozvoj.

V roku 2019 sme zorganizovali pracovný seminár, kde naše klientky mali možnosť oboznámiť sa voľnými pracovnými miestami a v prípade záujmu sa zamestnať.

V Poradenskom centre Náruč Čadca sme zabezpečovali i **výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí terénou a ambulatnou formou pre 6 rodín** z okresu Čadca. Aktivity a opatrenia, ktoré sme v prospech detí realizovali boli zamerané na riešenie krízovej situácie dieťaťa, ktoré je alebo bolo ohrozené násilím v rodinnom prostredí, na úpravu pomerov a podporu riešenia problémov v rodine, ktoré boli spôsobené týraním, zneužívaním a zanedbávaním detí alebo násilím prítomným v rodine.

V Poradenskom centre Náruč Žilina sme pre vybraných klientov zase realizovali špecializovaný program **Ja a mama**, ktorého cieľom je pomôcť matke a dieťaťu pomenovať a riešiť problémy ich vzájomného vzťahu, budovať ho a posilňovať.

Jedno z dôležitých činností našich poradenských centier je aj **preventívna činnosť**.

V materských školách sme sa venovali prevencii sexuálneho zneužívania prostredníctvom programu Kiko a ruka. Na základných školách bola prevencia zameraná najmä na tému ochrany pred násilím a budovanie zdravých vzťahov. Starší žiaci základných škôl a žiaci stredných škôl sa dozvedeli o prevencii partnerského násillia a domáceho násillia a hlavne o možnosti pomoci. V rámci preventívnej činnosti Poradenského centra Náruč Čadca bolo v roku 2019 zapojených 200 žiakov z regiónu Kysúc.

V Poradenskom centre Náruč Žilina sme sa podieľali aj na realizácii ďalších preventívnych aktivít. V snahe zrealizovať predstavy mladých ľudí o negatívnych dôsledkoch násillia na človeka, sme aj tento rok robili sériu preventívnych programov **„Kým nie je neskoro“**. Do projektu bolo zapojených 209 detí zo základných aj stredných škôl v Žiline. Počas stretnutí mali možnosť vyjadriť svoje postrehy k problematike domáceho násillia a interaktívnou formou sa dozvedieť viac o jeho formách, mýtoch, ako aj o cykle násillia vo vzťahu. Okrem informovania detí o možnostiach a formách pomoci je jedným z cieľov našich preventívnych programov aj identifikácia detí ohrozených násilím.

V spolupráci so žilinskými materskými školami sme v tomto roku realizovali náš vlastný, nový preventívny program **„Bezpečne od útleho veku“**. Formou bábkového divadla a za pomoci maňušiek je program zameraný na podporu a rozvoj sebapoznania, empatie, nadobudnutie sociálnych zručností, ktorý zároveň rieši otázky pomoci a ochrany detí v situáciách ohrozenia. Pri práci s deťmi v takej citlivej oblasti, akou je prevencia násillia – a osobitne sexuálneho zneužívania – dbáme, aby žiadna z aktivít nemohla u detí vyvolať zmätok či strach. Sústreďujeme sa na to, aby si deti rozšírili poznatky a naučili sa, v akých situáciách nie je dobré zachovávať tajomstvá, ale je potrebné zdôveriť sa rodičom či iným dospelým, ktorým veria. Program pilotne absolvovalo 22 detí, pričom v roku 2020 budeme program realizovať vo väčšom rozsahu a to pre deti navštevujúce materské školy a 1. ročník ZŠ v Žiline a okolí.

Poradenské centrá Náruč – rok 2019 v číslach

	PC Čadca	Náruč PC Náruč Žilina
osobné konzultácie	1024	299
telefonické konzultácie	427	584
písomné konzultácie	625	212
inou formou konzultácie	4363	1660
konz./odborníci, inštitúcie	450	413
spolu konzultácie	6889	3168
noví klienti	107	96
celkový počet klientov	618	380

Za zmienku stojí i fakt, že koncom roka 2019 sme z dôvodu personálnych zmien po viac ako 10 rokoch menili odborného garanta – osobu zodpovednú za odborný výkon špecializovaného sociálneho poradenstva v zmysle Zákona č. 448/2008 o sociálnych službách. Stala sa ním naša dlhoročná kolegyňa - sociálna pracovníčka Mgr. Iveta Vavreková.

DETSKÉ ADVOKAČNÉ CENTRUM NÁRUČ

Rok 2019 bol pre Detské advokačné centrum Náruč (ďalej len DAC Náruč) určujúci, nakoľko sme sa v našej každodennej práci museli vysporiadať so zmenami, ktoré priniesla už vyššie spomínaná novela zákona č. 305/2005. Zároveň to bol od vzniku tohto pracoviska (2016) prvý rok, kedy sme vedeli z verejných zdrojov poskytnutých Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR kompletne zabezpečiť pokrytie všetkých finančných nákladov spojených s jeho prevádzkou. Veríme, že stabilné finančné zabezpečenie poskytovania ambulantnej pomoci našim detským klientom garantované zo strany štátu, bude impulzom pre vznik ďalších takýchto špecializovaných pracovísk na Slovensku. Naše DAC Náruč sme totiž už zakladali s víziou toho, že bude modelovým pracoviskom poskytujúcim pod jednou strechou komplexnú a špecializovanú odbornú pomoc detským obetiam sexuálneho a fyzického násillia a ich neohrozujúcim rodinám ambulantnou formou.

Podľa nových pravidiel DAC Náruč môže opatrenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately vykonávať najmä na základe odporúčania orgánov sociálnoprávnej ochrany detí (SPOD). Prirodzene, naďalej nás môže kontaktovať každý, kto potrebuje v situácii násillia páchaného na deťoch pomoc.

Novela zákona priniesla výzvy pre všetky zúčastnené strany. Popri samotnej práci s detskými obeťami sexuálneho násillia a ich neohrozujúcimi rodinnými príslušníkmi bolo preto nutné široko a počas celého roku prakticky neustále komunikovať prínos našej práce a oboznamovať s ponukou programov nášho centra príslušné orgány SPOD najmä v rámci Žilinského kraja a v susediacich okresoch Považská Bystrica a Púchov.

Za účelom zlepšenia informovanosti odbornej verejnosti o možnostiach identifikácie detských obetí násillia a najmä o možnosti pomoci týmto deťom realizovali sme 15 rôznych vzdelávacích aktivít pre rôzne skupiny našich spolupracujúcich odborníkov.

Práca s deťmi a rodinou

V DAC Náruč poskytujeme bezplatnú psychologickú, sociálnu a právnu pomoc deťom, ktoré sa stali obeťami sexuálneho zneužívania alebo hrubého fyzického násillia, prípadne deťom, u ktorých je podozrenie, že boli vystavené týmto formám násillia. Súčasťou našej pomoci je aj intenzívna práca s rodinami detí, nakoľko výskyt fyzického či sexuálneho násillia negatívne vplýva na celú rodinu.

Pri poskytovaní pomoci sa snažíme v maximálnej možnej miere uplatňovať multidisciplinárny prístup. Veríme, že spolupracou všetkých zainteresovaných subjektov môže byť pomoc pre dieťa a rodinu efektívnejšia a rýchlejšia. Zároveň i odborníci zapojení do riešenia prípadov detských obetí násillia takýmto spôsobom nie sú vo svojej práci osamotení, môžu konzultovať svoje zistenia, rýchlejšie si vymieňať informácie a spoločne navrhovať účinnejšie postupy práce v prospech dieťaťa.

Spolupráca s orgánmi činnými v trestnom konaní

Keďže väčšina prípadov našich detí končí trestným konaním, sme veľmi radi, že vyšetrovacím orgánom môžeme ponúknuť naše moderné, špeciálne upravené vypočúvacie priestory, ktoré zefektívňujú výsluchy detí a prispievajú k znižovaniu ich sekundárnej viktimizácie. V roku 2019 bolo v priestoroch DAC Náruč realizovaných 20 výsluchov detských obetí násilia.

Detské advokačné centrum Náruč – rok 2019 v číslach

veková štruktúra klientov	
0-6 rokov	5 detí
7-10 rokov	9 detí
11-15 rokov	9 detí
16 a viac rokov	2 deti
spolu	25 detí

dôvod prijatia dieťaťa	
podozrenie so sexuálneho zneužívania	17 detí
podozrenie z hrubého fyzického týrania	3 deti
podozrenie z hrubého týrania a sexuálneho zneužívania	3 deti
hrubé zanedbávanie detí	2 deti

VZDELÁVACIE, SIEŤOVACIE, OSVETOVÉ A INFORMAČNÉ AKTIVITY NÁRUČE

V roku 2019 sme v Náruči venovali nemalú energiu príprave a organizácii rôznych aktivít informačného a vzdelávacieho charakteru. Bolo ich naozaj nezvyčajne veľa, viac ako 70, preto uvádzame len výber tých najvýznamnejších:

- séria okrúhlych stolov, ktoré sme pod záštitou verejnej ochrankyne práv zorganizovali na tému **„Detská obeť násilia v trestnom konaní“** s cieľom hľadať so zástupcami rezortov vnútra, sociálnoprávnej ochrany a spravodlivosti spôsoby, ako posilniť postavenie detských obetí násilia v trestnom konaní a s ním súvisiacich procesoch (04, 06, 09 a 12/2019, Bratislava)
- príprava a organizácia medzinárodnej odbornej konferencie **„Pomoc dieťaťu ohrozenému násilím: Spolu dokážeme viac II“**, sprevádzaná vysokou účasťou a kvalitnými príspevkami odborníkov z viacerých európskych krajín (10/2019, Žilina)
- pracovný seminár pre verejnosť a klientky Poradenského centra Náruč Čadca na tému: **Ako zosúladiť prácu so starostlivosťou o deti, keď sú na to ženy samé** (05/2019, Čadca)
- seminár pre profesionálnych náhradných rodičov z celého Slovenska **„Špecifiká pri práci s deťmi umiestnenými v profesionálnych náhradných rodinách“** (05/2019, Žilina)
- **Sebapoškodzovanie a suicidálne správanie v detstve a adolescencii** -seminár pre širšiu odbornú verejnosť s lektorkou Máriou Anyalaiovou (10/2020, Čadca)
- aktívna účasť na konferencii **„Rodina v postmoderní dobe aneb Kam kráčíš rodino?“**(02/2019, Ostrava)či na **Konferencii preventistov obecných a mestských polícií Žilinského kraja**(11/2019, Žilina)
- prezentácia so zameraním na prácu s týranými deťmi na konferencii **„Multidisciplinárna spolupráca v oblasti ochrany práv detí a pomoci dieťaťu ohrozenému násilím“** (11/2019, Martin).

Na Mikuláša sme sebe i svetu dali netradičný darček, a to **novú webstránku Náruče**. Filozoficky sme sa snažili web zjednodušiť a zmodernizovať dizajn. Zároveň bolo naším cieľom prehľadne vyčleniť informácie pre ľudí hľadajúcich pomoc a tie spracovať špecificky do textov určených pre deti a samostatnej sekcie pre dospelých. Zároveň sme skompletizovali naše materiály pre odborníkov a informačné letáky pre širokú verejnosť a vyčlenili im na novej webstránke samostatný, prehľadný priestor. Za účelom lepšieho získavania finančných darov od individuálnych darcov sme do nového webu zakomponovali aj moderný e-systém na jednoduché alebo opakované darovanie. V neposlednom rade nás teší, že nová stránka je už optimalizovaná pre mobilné zariadenia. Novú stránku si môžete pozrieť na našej tradičnej adrese: www.naruc.sk.

*Čo nás potešilo
Osobitne poctení sme boli
návštevou novozvolenej
prezidentky pani Zuzany
Čaputovej a jej tímu, v rámci
ktorej sme mali možnosť
previesť ju našim Detským
advokačným centrom Náruč
a podeliť sa s ňou o výsledky,*

V priebehu roku uzreli svetlo sveta aj 2 nové **tlačené letáky pre odbornú verejnosť** – najmä pracovníkov orgánov sociálnoprávnej ochrany detí. Jeden z nich predstavuje „byťkový program“ DKC Náruč „Aby deti nemuseli odísť z rodiny“ a jeho úlohou je nielen informovať o existencii tohto nového programu, ale i napomôcť k lepšiemu a rýchlejšiemu rozhodovaniu úradov pre odporúčanie rodín k absolvovaniu pobytu u nás. Druhý z letákov zase informuje o detailoch ambulantných programov pomoci poskytovaných detským obetiam sexuálneho alebo fyzického násillia v Detskom advokačnom centre Náruč.

Nezabudli sme ani na **šírenie informácií smerom k širokej laickej verejnosti**. Poradenské centrum Náruč Čadca vydalo pre svoju cieľovú skupinu materiál s názvom „Pomoc pre osoby zažívajúce domáce násillie“. Ďalší leták sme spracovali, vydali a šírlili do sveta za účelom zlepšenia informovanosti o existencii detských obetí sexuálneho zneužívania ako aj o možnostiach pomoci takýmto deťom v Detskom advokačnom centre Náruč.

Tieto i ďalšie naše informačné materiály sú voľne šíriteľné a sú k dispozícii na stiahnutie na našej novej webstránke.

Z hľadiska informovania širokej laickej verejnosti sa nám v roku 2019 podarilo zefektívniť a zatraktívniť komunikáciu na dvoch najviac využívaných sociálnych sieťach - Facebook a Instagram. Postujeme častejšie a naše posty majú väčšiu sledovanosť.

VZDELÁVALI SME SA

Sme presvedčení, že cielene a priebežne vzdelávaní profesionáli sú v rámci činnosti všetkých našich 4 pracovísk schopní poskytnúť rýchlejšiu a účinnejšiu pomoc detským i dospelým klientom. Preto aj v roku 2019 pracovníci Náruče odborne rástli:

- **Interný hodnotiaci a vzdelávací workshop pre všetkých pracovníkov Náruče** zameraný na aplikáciu novely zákona 305/2005 a naše nové programy pomoci (01/2019, Zázrivá)
- **Múdrost 12 krokov AA v terapii traumy** – Hana Vojtová (02/2019)
- Praktický 2-dielny workshop **Time management – organizácia osobného času** (02-03/2020) s lektorom Michalom Žarnayom
- **Súcit so sebou**- Hana Vojtová (4/2019)
- 4-dňová **odborná stáž v detských advokačných centrách v Dánsku** (05/2019)
- Workshop „**Domácenasillie a závislosti**“ pod vedením PhDr. Barbory Kucharovej, PhD. (05/2019, Žilina)
- profesionálni náhradní rodičia z DKC sa zúčastnili vzdelávania, ktoré sme organizovali pre odbornú verejnosť s názvom „**Špecifiká pri práci s deťmi umiestnenými v profesionálnych náhradných rodinách**“ (05/2019, Žilina)
- **Technicky artefietiky pre rozvoj grafomotoriky** (08/2019) – workshop, na ktorom sa zúčastnili naše 2 profesionálne mamy
- praktický workshop **Syndróm vyhorenia – identifikácia a prevencia** (09/2019, Žilina)
- **Práca s dieťaťom s poruchami správania**(10/2019, Žilina) – seminár absolvovali vychovávateelia a profesionálne mamy z nášho krízového centra
- **Kyberšikana** (10/2019, Čadca)
- **Detská agresivita – kam až to môže zájsť** s Jánom Svobodom (10/2019, Trenčín)
- **Sebapoškodzovanie a suicidálne správanie v detstve a adolescencii** - nami organizovaný seminár pre širšiu odbornú verejnosť s lektorkou Máriou Anyalaiovou (10/2020 Čadca)
- **SolutionFocused prístup a nenásillná komunikácia v práci s dieťaťom ohrozeným násillím a jeho rodinou** – špecificky pre potreby pracovníkov Náruče postavený celodenný workshop s lektorkou a koučkou Katarínou Bradáč (Brno, CZ) (11/2019)
- „**Kto je ďalší**“ – vzdelávacia aktivita ÚPSVaR Čadca (11/2019)
- seminár **Konkrétne problémy k otázkam výživného** s advokátkou Tatianou Dlhošovou (11/2019, Žilina)
- **Sociálna diagnostika pri práci s rodinou** - seminár s účasťou zahraničných lektorov určený pomáhajúcim profesionálov pracujúcimi v sociálnej oblasti s rodinami v ohrození (11/2019, Banská Bystrica)
- workshop **Workingwithsurvivors of childsexualabuse / of domesticviolence** (11/2019, Nitra)

- kurz **Terapeutické karty** pod vedením lektorky Mgr. Márie Anyalaiovej, PhD. (12/2019)
- **Trauma a disociácia a ich porozumenie z pohľadu neurobiológie a vzťahovej väzby** - Hana Vojtová (12/2019, Žilina)
- dlhodobé vzdelávanie „**Práca s detskými páchatelmi sexuálneho násillia**“ organizované Národným koordináčnym strediskom pre riešenie problematiky násillia na deťoch absolvovali 2 psychologičky(01-12/2019, Bratislava)

PROJEKTY – NEVYHNUTNÝ NÁSTROJ UDRŽATEĽNOSTI A ROZVOJA

Od samotného vzniku občianskeho združenia v roku 1997 bola činnosť Náruče viazaná na získavanie finančných zdrojov prostredníctvom projektov podporených zo súkromných i verejných zdrojov. V roku 2019 sme realizovali tieto projekty:

- **Modelové detské advokačné centrum na Slovensku** (01/2016- 06/2020) podporuje **THE VELUX FOUNDATIONS**. Cieľom projektu je vytvorenie Detského advokačného centra Náruč, zavedenie a realizácia programu profesionálnych náhradných rodín v DKC Náruč za účelom poskytnutia individuálnej starostlivosti a odbornej pomoci detským obetiam násillia v útlom veku (prioritne do 6 rokov), ako aj dlhodobá podpora advokačných aktivít v prospech obhajoby práv a zlepšenia podmienok ochrany a pomoci detským obetiam násillia na Slovensku.
- **Náruč pre rodiny ohrozené násillím** je projektom dlhodober podpory **Nadácie J&T**, vďaka ktorému sme v roku 2019 mohli zabezpečiť chod a prevádzku oboch našich poradenských centier, kde nepretržite poskytujeme špecializované sociálne, právne a psychologické poradenstvo a podporné služby obetiam domáceho násillia. Detailnejšie informácie sú uvedené v časti „Poradenské centrá Náruč Čadca a Žilina“.
- **Kampaň Family – rodina na prvom mieste** je dlhodobý projekt **Nadácie J&T** realizovaný v Žilinskom kraji, ktorý nám od roku 2017 umožňuje v spolupráci s inými zapojenými organizáciami sa pomáhať rodinám a predchádzať ďalším krízovým situáciám. Viac informácií o kampani na www.kampanfamily.sk.
- **Aby deti nemuseli odísť z rodiny** (07/2018-03/2019) – projekt podporila **Nadácia pre deti Slovenska z grantového programu Hodina deťom**. Cieľom bolo vytvoriť odborný manuál pre realizáciu intenzívneho pobytového programu DKC Náruč určeného pre deti s rodičom ako aj pilotné overenie tohto programu v praxi.
- **Láskavo a bezpečne – podporné pobyty pre deti v kríze**(03-08/2019) – podporené z grantového programu spol. Kooperatíva s.r.o. „**Bezpečne v komunite, bezpečne doma 2019**“, ktorý spravuje Nadácia pre deti Slovensko. Realizované boli 3 oddychovo a terapeuticky ladené predĺžené víkendové pobyty v prírode pre deti z DKC Náruč, počas ktorých boli realizované viaceré aktivity zamerané na zmiernenie príznakov prežitej traumy u detí.
- Na realizácii jedného z týchto pobytov sa finančne podieľala aj **Nadácia Centra pre filantropiu – z programu Nadácie Markíza** v rámci projektu **Terapeutický pobyt pre deti z Náruče** (05/2019). Z rovnakého zdroja sme získali aj finančnú podporu na realizáciu ďalšieho projektu **Maľovanie detských izieb v Detskom krízovom centre Náruč** (07-08/2019).
- **Špecifické vzdelávanie pre prácu s deťmi ohrozenými násillím** (08/2019 – 03/2020) podporila **Nadácia pre deti Slovenska z grantového programu Hodina deťom**. Projekt nám umožnil realizáciou 5 vzdelávacích podujatí upevniť a zvýšiť špecifické znalosti nielen odborných tímov našich štyroch pracovísk, ale aj profesionálov, ktorí pôsobia v oblasti obhajoby práv detí ohrozených násillím či ďalších kolegov, ktorí vytvárajú pre deti podporné zázemie v rámci nášho krízového centra.
- Sme jedným zo 4 partnerov, ktorí s finančnou podporou Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa spoločne realizujú projekt s názvom **Vytvorenie medzisektorovej platformy pre zlepšenie miestnych a regionálnych politík pre rodiny**(06/2018-05/2020). Vďaka nemu vieme lepšie pomáhať rodinám ohrozeným násillím z regiónu Kysúc.
- V rámci účasti na realizácii národného projektu **Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti v zariadeniach II.** (05/2018-08/2019), ktorý bol realizovaný vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje sme mohli odborný tím v DKC Náruč rozšíriť o stabilnú pozíciu druhého psychológa.

- Nadväzujúci národný projekt **Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti III. (09/2019-09/2022)** realizovaný vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia nám pomáha s financovaním mzdových nákladov na psychológa a sociálneho pracovníka v DKC Náruč.

PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE ČINNOSTI OBČIANSKHO ZDRUŽENIA

V občianskom združení pracovalo v roku 2019 na hlavný pracovný pomer (HPP) 29 osôb a ďalších 8 osôb na parciálne úväzky formou dohody o vykonaní práce alebo o pracovnej činnosti. Mnohí pracovníci pracujúci na HPP majú ďalšie čiastočné úväzky, ktorými zabezpečujeme buď realizáciu projektových aktivít, výpomoc v rámci iných pracovísk Náruče či zástupy za dlhodobú PN. Z hľadiska celkového počtu zamestnancov pomerne vysokým číslom v rámci personalistiky je 8 materských dovolení, ktoré evidujeme k 31.12.2019.

Najviac zamestnancov pracuje na našom jedinom pobytovom pracovisku -v Detskom krízovom centre Náruč, kde zabezpečujeme 24-hodinovú nepretržitú prevádzku a prácu s dvoma špecializovanými skupinami klientov. Okrem riaditeľa tu pracujú na plný pracovný úväzok: 2 sociálne pracovníčky, 2 psychologičky, 2 profesionálne náhradné mamy, 8 vychovávateľa, asistentka výchovy a gazdiná. V rámci práce na dohodu pomáha s prípravou na vyučovanie pani učiteľka; veľkú budovu, ktorá je zároveň i sídlom našej organizácie pomáha udržiavať v dobrom stave pán údržbár. V priebehu roka došlo k výraznej obmene vychovávateľského tímu. Teší nás, že sme priebežne uvoľňované miesta vedeli pomerne rýchlo a kvalitne obsadiť.

V Poradenskom centre Náruč Čadca sú obsadené pozície 3 sociálnych pracovníčok a 1 psychológa na plný úväzok, parciálne úväzky mali odborná garantka a preventistka, právnička a ďalšia psychologička. Poradenské centrum Náruč Žilina je z hľadiska počtu zamestnancov naším najmenším pracoviskom. Pomoc klientom tu na plný pracovný úväzok poskytuje sociálna pracovníčka a psychologička.

V Detskom advokačnom centre Náruč bol odborný tím zložený z 2 psychologičiek a 1 sociálnej pracovníčky na plný pracovný úväzok. Mimoriadne veľa energie si vyžadovalo obsadenie miesta sociálnej pracovníčky po nástupne našej kolegyne na materskú dovolenku.

Odborné právne poradenstvo klientom žilinskej poradne a klientom Detského advokačného centra Náruč, tak ako po iné predchádzajúce roky, zabezpečuje naša externá právnička – advokátka.

Ekonomické služby a spracovanie personalistiky, administratívne a IT služby ako aj služby projektového a programového manažmentu, či väčšina supervízií sú vykonávané formou dodávky objednaných služieb.

Mnohé z realizovaných informačných aktivít sme mohli realizovať vďaka tomu, že v minulom roku pôsobila v rámci jedného z našich projektov na parciálny úväzok ako PR manažérka naša bývalá kolegyňa - preventistka.

Tak ako aj v predchádzajúcich rokoch: viac ako **90% zamestnancov združenia tvoria odborní pracovníci pracujúci priamo s detskými alebo dospelými klientmi** (psychológovia, sociálni pracovníci, právnici, vychovávateľa, profesionálni rodičia, pedagógovia,...). Ostatní pracovníci pracujú na úseku ekonomicko-administratívnom, projektového riadenia externou formou, fundrisingu, PR a advokačných aktivít smerujúcich k obhajobe práv detí, zmenám legislatívy či zlepšeniu podmienok ochrany detí pred násilím na Slovensku.

FINANČNÁ SITUÁCIA A PROGNÓZA

Najvýznamnejším zdrojom príjmov Náruče, potrebných na realizáciu výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a poskytovanie sociálnych služieb, sú príjmy od iných organizácií. Jedná sa najmä o granty a projektové zdroje (31,11 %), ako aj dotácie zo štátneho a verejného rozpočtu (64,14 %). Vzhľadom na bezproblémové zúčtovania všetkých doteraz Náruči poskytnutých finančných zdrojov v predchádzajúcich rokoch, môžeme konštatovať, že sme pre tieto verejné i neverejné subjekty stabilným a dôveryhodným partnerom. Napriek tomu tieto finančné prostriedky nepostačujú na pokrytie všetkých našich aktivít. Objemom a významom dôležitým, ba až nepostrádateľným finančným zdrojom sú pre nás preto príjmy z 2% asignácie daní fyzických a právnických osôb (3,44 %), vďaka ktorým môžeme vstupovať do projektov vyžadujúcich spolufinancovanie ale i realizovať i tie aktivity, ktoré nemáme pokryté verejnými zdrojmi.

V posledných rokoch sa významnými zdrojmi stali i finančné prostriedky zo strany súkromných firiem a darov fyzických osôb. V roku 2019 tvorili finančné dary 0,98 % z celkových príjmov (v r. 2018 to bolo 2,92%). Tieto zdroje nám pomohli pokryť náklady spojené s realizáciou rozvojových aktivít určených priamo našim detským alebo dospelým klientom. Veríme, že v budúcnosti sa nám podarí naďalej posilňovať tento finančný zdroj na základe účelného a transparentného využitia poskytnutých financií. Našou snahou je, aby sa za týmto účelom v maximálnej možnej miere zviditeľnil a využíva nový elektronický systém na individuálne jednorazové alebo dlhodobé darovstvo, ktorý sme implementovali do našej novej webovej stránky v decembri 2019. Zvyšok príjmov, a to 0,33 % tvoril príjem z predaja vlastných, ručne vyrábaných výrobkov a služieb, ako je realizovanie vzdelávacích seminárov.

Z hľadiska výdavkov najvyššiu položku jednoznačne tvoria mzdové náklady a s tým spojené zákonné odvody. Je to až 49,11% z celkových výdavkov Náruče. Nedá nám opomenúť fakt, že v roku 2019 sme čelili 10% zvyšovaniu miezd zamestnancov vyplývajúceho z rozhodnutia Vlády SR a septembri aj ďalšiemu mimoriadnemu, neplánovanému zvyšovaniu miezd všetkých pedagogických zamestnancov o ďalších cca 10%. Sme hrdí a vďační zároveň, že i napriek príjmom od štátu a samospráv, ktoré zohľadňovali výrazne nižšie mzdové náklady na úrovni roku 2018, sa nám podarilo kombináciou rôznych donorských zdrojov a projektov zabezpečiť pokrytie všetkých legislatívou požadovaných nárastov miezd a udržať tak všetky vytvorené pracovné pozície. Ďalšie zákonom stanovené 10% nárasty mzdových nákladov od 01.01.2020 budú pre nás opäť výzvou...

zdroje najvýznamnejších výnosov	výška výnosov v Eur		
	rok 2019	rok 2018	rok 2017
Dotácie zo štátneho a verejného rozpočtu	487 486	286 299	262 258
z toho:			
Žilinský samosprávny kraj- Detské krízové centrum Náruč	0*	69 377	69 377
Žilinský samosprávny kraj - Poradenské centrá Náruč	72 126	54 004	29 952
Žilinský samosprávny kraj - projekty	0	1 500	797
Ministerstvo financií SR	0	2 670	9 208
Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny	405 360**	147 281	135 028
ÚPSVaR Čadca	0	0	4 800
Mesto Žilina – Poradenské centrum Žilina	10 000	10 000	8 000
Mesto Čadca	0	0	300
Mesto Žilina grant	0	467	500
Obec Raková	0	0	200
Obec Stará Bystrica	0	0	100
Obec Čierne	0	0	100
Obec Oščadnica	0	0	300
Združenie miest a obcí regiónu Kysúc	0	1 000	1 000
Príjmy od iných organizácií vrátane grantov	236 436	285 531	256 362
Príjmy 2%	26 120	31 566	36 703
Príjmy od fyzických osôb	5 413	14 239	9 693
Verejné zbierky	1 828	1 839	1 750
Tržby z predaja výrobkov a služieb	2 530	2787	3 470
Ostatné výnosy	124	2 036	45
Výnosy celkom	759 937	624 358	570 281

vysvetlenie: od 01.01.2019 v zmysle novelizácie Zákona 305/2005 o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele:

* prešlo financovanie výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí v neštátnych centrách pre deti a rodiny v plnej miere na štát prostredníctvom Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR

** zároveň bolo zo strany štátu zabezpečené financovanie nielen pobytového výkonu (DKC Náruč) ale po prvý krát i ambulatného a terénneho výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí, vykonávaného prostredníctvom našich 2 pracovísk – Detské advokačné centrum Náruč, Poradenské centrum Náruč Čadca

Opis najvýznamnejších položiek nákladov

	rok 2019	rok 2018	rok 2017
Mzdové náklady celkom	376 907	314 772	278 610
Zákonné sociálne poistenie, soc. fondy	145 915	120 179	109 352
Služby (poštovné, telefóny, náklady na konkrétne akcie, poplatky banke...	113 187	84 500	61 635
Materiálne náklady- kancelárske potreby, PHM, literatúra, vybavenie, hygienické potreby, PC komponenty, drobný majetok	49 587	24 826	26 209
Obuv, hračky, potreby pre deti, stravné a ubytovanie detí, cestovné detí	22 842	23 208	21 818
Odpisy	17 036	13 585	13 540
Opravy a udržiavanie	8 399	6 735	0
Spotreba energie	13 898	12 128	11 878
Cestovné zamestnancov	2 328	2 942	6 370
Náklady na tábory	9 931	10 219	6 725
Daň z nehnuteľnosti, ostatné dane a poplatky	1 012	1 572	2 216
Iné - poistenie a bankové poplatky	3 615	2 448	2 128

ĎAKUJEME VÁM ZA PODPORU A SPOLUPRÁCU V ROKU 2019

THE VELUX FOUNDATIONS	SEVIS a.s., Žilina
Nadácia J&T	Siemens s.r.o., Žilina
Cirkev bratská, Žilina	Siemens Healthcare s.r.o., pobočka Žilina
Cirkevná základná škola R. Zaymusa, Žilina	SOAR, Čadca
Dm drogéria Čadca	Základná škola Karpatská, Žilina
Farnosť Čadca	Zberné suroviny Žilina, a.s.
Farnosť Čierne	Žilinský samosprávny kraj
Fym Centre, Čadca	pán Pavol Hmíra
Gymnázium Oravská cesta, Žilina	pán Polka
JABLOTRON Slovakia s r.o.	pán Zelinka
Kooperatíva, s.r.o.	pán Róbert Hronec
KROS a.s., Žilina	pani Golisová
Kysucká knižnica Čadca	pani Linda Andits
Mesto Žilina	pani Lucka Ďuricová
Mestská plaváreň Čadca	pani Martausová
Nadácia Centra pre filantropiu	pani Pavelová
Nadácia Markíza	pani Slávka Kubušová
Nadácia pre deti Slovensko	rodina Bendžalová
Rotary klub Žilina	

Ďakujeme za podporu i všetkým anonymným darcom ako aj známym aj neznámym darcom 2%!

PLÁNOVANÁ ČINNOSŤ V ROKU 2020

Aj v roku 2020 bude naše občianske združenie pokračovať v činnostiach stanovených vo svojom poslaní - pomáhať týraným deťom, ženám a rodinám ohrozeným násilím:

- ohrozeným deťom a rodinám budeme naďalej poskytovať bezpečie a všestrannú odbornú pomoc prostredníctvom nášho Detského krízového centra Náruč, Poradenských centier Náruč Čadca a Žilina ako aj Detského advokačného centra Náruč
- budeme naďalej realizovať aktivity v oblasti obhajoby práv a záujmov detí ohrozených násilím tak, ako ich garantuje Dohovor o právach dieťaťa
- v rámci preventívnych programov a informačnej kampane budeme učiť deti rôznych vekových kategórií, ako sa chrániť pred násilím
- plánujeme opätovne vzdelávať profesionálov pracujúcich s deťmi a pre deti

- a spoločne s rodinami budeme aktívne hľadať možnosti, ako prekonať problémy a vytvoriť pre deti bezpečný domov.

... A ĎALŠIE

- Občianske združenie Náruč – Pomoc deťom v kríze nevykonáva žiadnu činnosť v oblasti výskumu a vývoja.
- Občianske združenie nemá organizačnú zložku v zahraničí.
- Občianske združenie momentálne čelí kríze v dôsledku pandémie COVID-19, ktorý ovplyvňuje situáciu nielen na Slovensku, ale i vo svete. Hlavné zdroje príjmov, ktoré sú od štátu a samosprávy mesta, by nemali byť touto situáciou dotknuté, tzn. znížené. Chod pracovísk je v normálnom režime v zmysle mimoriadnych nariadení štátu a samosprávy; poradenské a ambulantné služby sú poskytované dištančnou formou. K dátumu zostavenia Výročnej správy nie sú Správnej rade občianskeho združenia známe žiadne ďalšie následné udalosti, okrem tých, ktoré sú uvedené v prílohe účtovnej závierky, ktoré by ovplyvnili Výročnú správu k 31. decembru 2019.

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Správnej rade a štatutárnemu orgánu občianskeho združenia Náruč – Pomoc deťom v kríze

I. Správa z auditu účtovnej závierky

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky občianskeho združenia Náruč – pomoc deťom v kríze (ďalej len „Občianske združenie“), ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2019, výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie Občianskeho združenia k 31. decembru 2019 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu podľa zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme vykonali podľa medzinárodných audítorských štandardov (International Standards on Auditing, ISA). Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v odseku Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky. Od Občianskeho združenia sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 Z.z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky, vrátane Etického kódexu audítora, relevantných pre náš audit účtovnej závierky a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že audítorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu za účtovnú závierku

Štatutárny orgán je zodpovedný za zostavenie tejto účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz podľa zákona o účtovníctve a za tie interné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky je štatutárny orgán zodpovedný za zhodnotenie schopnosti Občianskeho združenia nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mal v úmysle Občianske združenie zlikvidovať alebo ukončiť jeho činnosť, alebo by nemal inú realistickú možnosť, než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, vrátane názoru. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit

vykonaný podľa medzinárodných audítorských štandardov vždy odhalí významné nesprávnosti, ak také existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a za významné sa považujú vtedy, ak by sa dalo odôvodnene očakávať, že jednotlivito alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov, uskutočnené na základe tejto účtovnej závierky.

V rámci auditu uskutočneného podľa medzinárodných audítorských štandardov, počas celého auditu uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnosti účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a uskutočňujeme audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre náš názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávnosti v dôsledku podvodu je vyššie ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídanie internej kontroly.
- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol Občianskeho združenia.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií, uskutočnené štatutárnym orgánom.
- Robíme záver o tom, či štatutárny orgán vhodne v účtovníctve používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných audítorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybníť schopnosť Občianskeho združenia nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke, alebo, ak sú tieto informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že Občianske združenie prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.

II. Správa podľa zákona o štatutárnom audite k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Štatutárny orgán je zodpovedný za informácie uvedené vo výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve. Náš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky je našou zodpovednosťou oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a posúdenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s auditovanou účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Posúdili sme, či výročná správa Občianskeho združenia obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve.

Na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky, podľa nášho názoru:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2019 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve.

Okrem toho, na základe našich poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v nej, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, sme povinní uviesť, či sme zistili významné nesprávnosti vo výročnej správe, ktorú sme obdržali pred dátumom vydania tejto správy audítora. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by sme mali uviesť.

12. mája 2020

MIFEST, s.r.o.
Krivá 23, 040 01 Košice
OR OS Košice I, oddiel: Sro, vložka: 19387/V
Licencia SKAU č. 309

Ing. Jozef Mičuch
štatutárny audítor
Licencia SKAU č. 128

ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA

neziskovej účtovnej jednotky
v sústave podvojného účtovníctva

zostavená k 3 1 . 1 2 . 2 0 1 9

Číselné údaje sa zarovnávajú vpravo, ostatné údaje sa píšú zľava. Nevyplnené riadky sa ponechávajú prázdne.

Údaje sa vyplňajú paličkovým písmom (podľa tohto vzoru), písacím strojom alebo tlačiarňou, a to čiernou alebo tmavomodrou farbou.

Á Ā B Ć D É F G H Í J K L M N O P Q R Š T Ú V X Ý Ž 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Daňové identifikačné číslo 2 0 2 1 3 8 0 4 2 7 IČO 3 6 1 3 8 6 6 5 SID SK NACE 9 4 . 9 9 . 1	Účtovná závierka ☒ riadna ☒ zostavená mimoriadna schválená (vyznačí sa x)	Mesiac Rok od 1 2 0 1 9 do 1 2 2 0 1 9 Bezprostredne predchádzajúce obdobie od 1 2 0 1 8 do 1 2 2 0 1 8
--	---	--

Priložené súčasti účtovnej závierky

Súvaha (Úč NUJ 1-01)

Poznámky (Úč NUJ 3-01)

Výkaz ziskov a strát (Úč NUJ 2-01)

(vyznačí sa x)

Obchodné meno alebo názov účtovnej jednotky

NÁRUC – pomoc deťom v kríze

Sídlo účtovnej jednotky

Ulica Číslo
ZÁDUBNIE 5 6

PSČ Obec
0 1 0 0 3 ŽILINA 3

Číslo telefónu Číslo faxu
0 9 4 8 / 1 5 1 4 6 8 0 /

E-mailová adresa
NARUC@NARUC.SK

Zostavená dňa: 3 1 . 0 3 . 2 0 2 0	Podpisový záznam osoby zodpovednej za vedenie účtovníctva: 	Podpisový záznam osoby zodpovednej za zostavenie účtovnej závierky: 	Podpisový záznam štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu účtovnej jednotky:
Schválená dňa: . . 2 0			

Záznamy daňového úradu

Miesto pre evidenčné číslo

Odtlačok prezentačnej pečiatky daňového úradu

Strana aktív		č. r.	Bežné účtovné obdobie			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie	
			Brutto	Korekcia	Netto	Netto	
a		b	1	2	3	4	
A. NEOBEŽNÝ MAJETOK SPOLU		r.002+r.009+r.021	001	471 402,27	241 896,80	229 505,47	184 618,33
1.	Dlhodobý nehmotný majetok	r.003 až r.008	002				
	Nehmotné výsledky z vývojovej a obdobnej činnosti	012-(072+091 AÚ)	003				
	Softvér	013-(073+091 AÚ)	004				
	Oceniťelné práva	014-(074+091 AÚ)	005				
	Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	(018+019)-(078+079+091 AÚ)	006				
	Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku	(041-093)	007				
	Poskytnuté preddavky na dlhodobý nehmotný majetok	(051-095 AÚ)	008				
2.	Dlhodobý hmotný majetok	r.010 až r.020	009	471 402,27	241 896,80	229 505,47	184 618,33
	Pozemky	(031)	010		x		
	Umelecké diela a zbierky	(032)	011		x		
	Stavby	021-(081+092 AÚ)	012	352 299,46	152 317,97	199 981,49	181 428,33
	Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	022-(082+092 AÚ)	013	34 096,55	34 096,55		
	Dopravné prostriedky	023-(083+092 AÚ)	014	85 006,26	55 482,28	29 523,98	3 190,00
	Pestovateľské celky trvalých porastov	025-(085+092 AÚ)	015				
	Základné stádo a ťažné zvieratá	026-(086+092 AÚ)	016				
	Drobný dlhodobý hmotný majetok	028-(088+092 AÚ)	017				
	Ostatný dlhodobý hmotný majetok	029-(089+092 AÚ)	018				
	Obstaranie dlhodobého hmotného majetku	(042-094)	019				
	Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok	(052-095 AÚ)	020				
3.	Dlhodobý finančný majetok	r.022 až r.028	021				
	Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach v ovládanej osobe	(061-096 AÚ)	022				
	Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom	(062-096 AÚ)	023				
	Dlhové cenné papiere držané do splatnosti	(065-096 AÚ)	024				
	Pôžičky podnikom v skupine a ostatné pôžičky	(066+067)-096 AÚ	025				
	Ostatný dlhodobý finančný majetok	(069-096 AÚ)	026				
	Obstaranie dlhodobého finančného majetku	(043-096 AÚ)	027				
	Poskytnuté preddavky na dlhodobý finančný majetok	(053-096 AÚ)	028				

Strana aktív		č. r.	Bežné účtovné obdobie			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie	
			Brutto	Korekcia	Netto	Netto	
a		b	1	2	3	4	
B. OBEŽNÝ MAJETOK SPOLU		r.030+r.037+r.042+r.051	029	216 182,46		216 182,46	372 850,74
1.	Zásoby	r.031 až r.036	030	2 637,31		2 637,31	2 065,83
	Materiál	(112+119)-191	031	2 637,31		2 637,31	2 065,83
	Nedokončená výroba a polotovary vlastnej výroby	(121+122)-(192+193)	032				
	Výrobky	(123-194)	033				
	Zvieratá	(124-195)	034				
	Tovar	(132+139)-196	035				
	Poskytnuté prevádzkové preddavky na zásoby	(314 AÚ-391 AÚ)	036				
2.	Dlhodobé pohľadávky	r.038 až r.041	037				
	Pohľadávky z obchodného styku	(311 AÚ až 314 AÚ)-391 AÚ	038				
	Ostatné pohľadávky	(315 AÚ-391 AÚ)	039				
	Pohľadávky voči účastníkom združení	(358 AÚ-391 AÚ)	040				
	Iné pohľadávky	(335 AÚ+373 AÚ+375 AÚ+378 AÚ)-391 AÚ	041				
3.	Krátkodobé pohľadávky	r.043 až r.050	042	144 010,60		144 010,60	292 120,49
	Pohľadávky z obchodného styku	(311 AÚ až 314 AÚ)-391 AÚ	043	16,16		16,16	400,16
	Ostatné pohľadávky	(315 AÚ-391 AÚ)	044	75 838,76		75 838,76	230 002,59
	Zúčtovanie so Sociálnou poisťovňou a zdravotnými poisťovňami	(336)	045		x		
	Daňové pohľadávky	(341 až 345)	046		x		3,00
	Pohľadávky z dôvodu finančných vzťahov k štátnemu rozpočtu a rozpočtom územnej samosprávy	(346+348)	047	67 331,66	x	67 331,66	59 485,28
	Pohľadávky voči účastníkom združení	(358 AÚ-391 AÚ)	048				
	Spojovací účet pri združení	(396-391 AÚ)	049				
	Iné pohľadávky	(335 AÚ+373 AÚ+375 AÚ+378 AÚ)-391 AÚ	050	824,02		824,02	2 229,46
4.	Finančné účty	r.052 až r.056	051	69 534,55		69 534,55	78 664,42
	Pokladnica	(211+213)	052	1 588,22	x	1 588,22	1 403,92
	Bankové účty	(221 AÚ+261)	053	67 946,33	x	67 946,33	77 260,50
	Bankové účty s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok	(221 AÚ)	054		x		
	Krátkodobý finančný majetok	(251+253+255+256+257)-291 AÚ	055				
	Obstaranie krátkodobého finančného majetku	(259-291 AÚ)	056				
C. ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU		r.058 a r.059	057	2 692,03		2 692,03	2 134,15
1.	Náklady budúcich období	(381)	058	2 692,03		2 692,03	2 134,15
	Príjmy budúcich období	(385)	059				
MAJETOK SPOLU		r.001+r.029+r.057	060	690 276,76	241 896,80	448 379,96	559 603,22

Strana pasív		č. r.	Bežné účtovné obdobie	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie	
a		b	5	6	
A. VLASTNÉ ZDROJE KRYTIA MAJETKU SPOLU		r.062+r.068+r.072+r.073	061	59 342,48	68 650,06
1.	Imanie a peňažné fondy	r.063 až r.067	062	178 928,60	180 757,44
	Základné imanie	(411)	063	178 928,60	178 928,60
	Peňažné fondy tvorené podľa osobitného predpisu	(412)	064		1 828,84
	Fond reprodukcie	(413)	065		
	Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov	(414)	066		
	Oceňovacie rozdiely z precenenia kapitálových účastín	(415)	067		
2.	Fondy tvorené zo zisku	r.069 až r.071	068		
	Rezervný fond	(421)	069		
	Fondy tvorené zo zisku	(423)	070		
	Ostatné fondy	(427)	071		
3.	Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	(+;-428)	072	-112 107,38	-115 452,03
4.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	r.060-(r.062+r.068+r.072+r.074+r.101)	073	-7 478,74	3 344,65
B. CUDZIE ZDROJE SPOLU		r.075+r.079+r.087+r.097	074	36 439,13	9 040,16
1.	Rezervy	r.076 až r.078	075		
	Rezervy zákonné	(451 AÚ)	076		
	Ostatné rezervy	(459 AÚ)	077		
	Krátkodobé rezervy	(323+451 AÚ+459 AÚ)	078		
2.	Dlhodobé záväzky	r.080 až r.086	079	26 578,03	4 521,67
	Záväzky zo sociálneho fondu	(472)	080	5 658,44	4 521,67
	Vydané dlhopisy	(473)	081		
	Záväzky z nájmu	(474 AÚ)	082		
	Dlhodobé prijaté preddavky	(475)	083		
	Dlhodobé nevyfakturované dodávky	(476)	084		
	Dlhodobé zmenky na úhradu	(478)	085		
	Ostatné dlhodobé záväzky	(373 AÚ+479 AÚ)	086	20 919,59	
3.	Krátkodobé záväzky	r.088 až r.096	087	9 861,10	4 518,49
	Záväzky z obchodného styku	(321 až 326) okrem 323	088	2 226,49	4 426,75
	Záväzky voči zamestnancom	(331+333)	089		
	Zúčtovanie so Sociálnou poisťovňou a zdravotnými poisťovňami	(336)	090		30,29
	Daňové záväzky	(341 až 345)	091	753,20	25,19
	Záväzky z dôvodu finan. vzťahov k štátnemu rozpočtu a rozpočtom územnej samosprávy	(346+348)	092	6 536,43	
	Záväzky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov	(367)	093		
	Záväzky voči účastníkom združení	(368)	094		
	Spojovací účet pri združení	(396)	095		
	Ostatné záväzky	(379+373 AÚ+474 AÚ+479 AÚ)	096	344,98	36,26
4.	Bankové výpomoci a pôžičky	r.098 až r.100	097		
	Dlhodobé bankové úvery	(461 AÚ)	098		
	Bežné bankové úvery	(231+232+461 AÚ)	099		
	Prijaté krátkodobé finančné výpomoci	(241+249)	100		
C. ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU		r.102 a r.103	101	352 598,35	481 913,00
1.	Výdavky budúcich období	(383)	102		
	Výnosy budúcich období	(384)	103	352 598,35	481 913,00
VLASTNÉ ZDROJE A CUDZIE ZDROJE SPOLU		r.061+r.074+r.101	104	448 379,96	559 603,22

Číslo účtu	Náklady	Číslo riadku	Činnosť			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
			Hlavná nezdaňovaná	Zdaňovaná	Spolu	
a	b	c	1	2	3	4
501	Spotreba materiálu	01	49 587,35		49 587,35	24 826,76
502	Spotreba energie	02	13 898,84		13 898,84	12 128,27
504	Predaný tovar	03				
511	Opravy a udržiavanie	04	8 399,87		8 399,87	6 735,18
512	Cestovné	05	2 328,22		2 328,22	2 942,42
513	Náklady na reprezentáciu	06	2 472,78		2 472,78	1 001,32
518	Ostatné služby	07	113 187,09		113 187,09	84 499,92
521	Mzdové náklady	08	376 907,24		376 907,24	314 772,15
524	Zákonné sociálne poistenie a zdravotné poistenie	09	129 184,60		129 184,60	106 412,27
525	Ostatné sociálne poistenie	10				
527	Zákonné sociálne náklady	11	16 729,98		16 729,98	13 766,74
528	Ostatné sociálne náklady	12				
531	Daň z motorových vozidiel	13				
532	Daň z nehnuteľností	14	490,42		490,42	490,42
538	Ostatné dane a poplatky	15	521,84		521,84	1 081,56
541	Zmluvné pokuty a penále	16	4,99		4,99	
542	Ostatné pokuty a penále	17	26,60		26,60	
543	Odpísanie pohľadávky	18	250,00		250,00	1 031,99
544	Úroky	19				
545	Kurzové straty	20				
546	Dary	21				
547	Osobitné náklady	22	32 773,49		32 773,49	33 427,44
548	Manká a škody	23				
549	Iné ostatné náklady	24	3 615,91		3 615,91	2 447,82
551	Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	25	17 036,00		17 036,00	13 585,00
552	Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	26				
553	Predané cenné papiere	27				
554	Predaný materiál	28				
555	Náklady na krátkodobý finančný majetok	29				
556	Tvorba fondov	30				1 839,34
557	Náklady na precenenie cenných papierov	31				
558	Tvorba a zúčtovanie opravných položiek	32				
561	Poskytnuté príspevky organizačným zložkám	33				
562	Poskytnuté príspevky iným účtovným jednotkám	34				
563	Poskytnuté príspevky fyzickým osobám	35				
565	Poskytnuté príspevky z podielu zaplatenej dane	36				
567	Poskytnuté príspevky z verejnej zbierky	37				
Účtová trieda 5 spolu		r.01 až r.37	38		767 415,22	620 988,60

Číslo účtu	Výnosy	Číslo riadku	Činnosť			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
			Hlavná nezdaňovaná	Zdaňovaná	Spolu	
a	b	c	1	2	3	4
601	Tržby za vlastné výrobky	39				104,80
602	Tržby z predaja služieb	40	2 530,36		2 530,36	2 607,66
604	Tržby za predaný tovar	41				75,00
611	Zmena stavu zásob nedokončenej výroby	42				
612	Zmena stavu zásob polotovarov	43				
613	Zmena stavu zásob výrobkov	44				
614	Zmena stavu zásob zvierat	45				
621	Aktivácia materiálu a tovaru	46				
622	Aktivácia vnútroorganizačných služieb	47				
623	Aktivácia dlhodobého nehmotného majetku	48				
624	Aktivácia dlhodobého hmotného majetku	49				
641	Zmluvné pokuty a penále	50				
642	Ostatné pokuty a penále	51				
643	Platby za odpísané pohľadávky	52				47,04
644	Úroky	53				
645	Kurzové zisky	54	0,96		0,96	
646	Prijaté dary	55				
647	Osobitné výnosy	56				
648	Zákonné poplatky	57				
649	Iné ostatné výnosy	58	124,30		124,30	2 036,53
651	Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	59				
652	Výnosy z dlhodobého finančného majetku	60				
653	Tržby z predaja cenných papierov a podielov	61				
654	Tržby z predaja materiálu	62				
655	Výnosy z krátkodobého finančného majetku	63				
656	Výnosy z použitia fondu	64	1 828,84		1 828,84	10,50
657	Výnosy z precenenia cenných papierov	65				
658	Výnosy z nájmu majetku	66				
661	Prijaté príspevky od organizačných zložiek	67				
662	Prijaté príspevky od iných organizácií	68	236 432,15		236 432,15	285 531,53
663	Prijaté príspevky od fyzických osôb	69	5 413,37		5 413,37	14 239,88
664	Prijaté členské príspevky	70				
665	Príspevky z podielu zaplatenej dane	71	26 120,12		26 120,12	31 566,88
667	Prijaté príspevky z verejných zbierok	72				1 839,34
691	Dotácie	73	487 486,38		487 486,38	286 299,28
Účtová trieda 6 spolu		r.39 až r.73	74	759 936,48	759 936,48	624 358,44
Výsledok hospodárenia pred zdanením		r.74 - r.38	75	-7 478,74	-7 478,74	3 369,84
591	Daň z príjmov	76				25,19
595	Dodatočné odvody dane z príjmov	77				
Výsledok hospodárenia po zdanení		(r.75 - (r.76 + r.77))(+/-)	78	-7 478,74	-7 478,74	3 344,65

POZNÁMKY

Čl. I. Všeobecné údaje

(1) Údaje o založení účtovnej jednotky:

Dátum založenia alebo zriadenia účtovnej jednotky	13.11.1997
---	------------

(2) Informácie o členoch štatutárnych orgánov, dozorných orgánov a iných orgánov účtovnej jednotky; uvádzajú sa mená a priezviská členov štatutárnych orgánov, dozorných orgánov a iných orgánov účtovnej jednotky.

Štatutárne orgány: (Štatutár, správna rada, predsedníctvo)	a) valné zhromaždenie
	b) správna rada
	c) štatutárni zástupcovia
	Štatutárni zástupcovia: Mgr. Ivan Leitman - riaditeľ o.z. Mgr. Róbert Bracínik - riaditeľ DKC Náruč
Dozorný orgán: (Dozorná rada, revízor)	

(3) Opis činnosti, na účel ktorej bola účtovná jednotka zriadená a opis druhu podnikateľskej činnosti, ak ju účtovná jednotka 27a vykonáva.

Hlavná činnosť:	- prevádzkovanie detského krízového centra
	- prevádzkovanie poradní pre obe domáceho násillia
	- prevádzkovanie detského advokačného centra s dôrazom na poskytovanie špecializovanej psychologickej, sociálnej a právnej pomoci obetiam a ich rodinám
	- sanácia ohrozených rodín a advokačná činnosť
	- školiace aktivity
	- publikačná činnosť a osvetová činnosť a aktivity zamerané na ochranu práv detí
Podnikateľská činnosť:	

(4) Priemerný prepočítaný počet zamestnancov, a z toho počet vedúcich zamestnancov účtovnej jednotky za účtovné obdobie, za ktoré sa zostavuje účtovná závierka (ďalej len „bežné účtovné obdobie“) a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie. Počet dobrovoľníkov vyslaných účtovnou jednotkou a počet dobrovoľníkov, ktorí vykonávali dobrovoľnícku činnosť pre účtovnú jednotku počas účtovného obdobia.

	Bežné účtovné obdobie	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
Priemerný prepočítaný počet zamestnancov	29	30
z toho počet vedúcich zamestnancov	7	5
Počet dobrovoľníkov vyslaných účtovnou jednotkou		
Počet dobrovoľníkov, ktorí vykonávali dobrovoľnícku činnosť pre účtovnú jednotku počas účtovného obdobia	19	7

ČI. II

Informácie o účtovných zásadách a účtovných metódach

- (1) Informácia, či je účtovná závierka zostavená za splnenia predpokladu, že účtovná jednotka bude nepretržite pokračovať vo svojej činnosti.

ÁNO

- (2) Zmeny účtovných zásad a zmeny účtovných metód s uvedením dôvodu týchto zmien a vyčíslením ich vplyvu na finančnú hodnotu majetku, záväzkov, základného imania a výsledku hospodárenia účtovnej jednotky.

Druh zmeny	Dôvod	Vplyv na hodnotu majetku, záväzkov, základného imania a výsledku hospodárenia
nenastala		

- (3) Spôsob oceňovania jednotlivých položiek majetku a záväzkov v členení na

Majetok a záväzky	Spôsob oceňovania
a) dlhodobý hmotný majetok obstaraný kúpou	Obstarávacia cena
b) dlhodobý hmotný majetok obstaraný iným spôsobom –obstaraný z dotácie	Obstarávacia cena
c) zásoby obstarané kúpou	Obstarávacia cena
d) pohľadávky	Nominálna hodnota
e) fin. majetok v cudzej mene	Kurzom NBS podľa zákona o účtovníctve
f) časové rozlíšenie na strane aktív súvahy	Nominálna hodnota
g) záväzky, vrátane rezerv, dlhopisov, pôžičiek a úverov	Nominálna hodnota
h) časové rozlíšenie na strane pasív súvahy	Nominálna hodnota

- (4) Spôsob zostavenia odpisového plánu pre jednotlivé druhy dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku, pričom sa uvádza doba odpisovania, použité sadzby odpisov a odpisové metódy pri určení účtovných odpisov.

Druh dlhodobého majetku	Doba odpisovania	Odpisová metóda
Budovy, stavby	20, 40, 50	rovnomerná
VT	4	rovnomerná
Stroje a zariadenia	6	rovnomerná
Automobily	4	rovnomerná

Drobný hmotný majetok od 200 do 1 700 EUR, ktorý podľa rozhodnutia účtovnej jednotky nie je dlhodobým hmotným majetkom, sa účtuje ako zásoby

ČI. III

Informácie, ktoré dopĺňajú a vysvetľujú údaje v súvahe

- (1) Údaje o dlhodobom nehmotnom majetku a dlhodobom hmotnom majetku za bežné účtovné obdobie

Organizácia neobstarávala nehmotný majetok

Tabuľka č. 2 Dlhodobý hmotný majetok

	Pozemky	Umelecké diela a zbierky	Stavby	Samost. hnutelné veci a súbory hnut. vecí	Dopravné prostriedky	Pestovateľské celky trvalých porastov	Základné stádo a ťažné zvieratá	Drobný a ostatný dlhodobý hmotný majetok	Obst. dlhodob. hmotného majetku	Poskyt. predd. na dlhodobý hmotný majetok	Spolu
Prvotné ocenenie - stav na začiatku bežného účtovného obdobia			323 847	34 097	51 536						409 480
prírastky			28 453		33 470						61 923
úbytky											
presuny											
Stav na konci bežného účtovného obdobia			352 300	34 097	85 006						471 403

Oprávky – stav na začiatku bežného účtovného obdobia			142 418	34 097	48 346						224 861
prírastky			9 900		7 136						17 036
úbytky											
Stav na konci bežného účtovného obdobia			152 318	34 097	55 482						241 897
Opravné položky – stav na začiatku bežného účtovného obdobia											
prírastky											
úbytky											
Stav na konci bežného účtovného obdobia											
Zostatková hodnota											
Stav na začiatku bežného účtovného obdobia			181 429	0	3190						184 619
Stav na konci bežného účtovného obdobia			199 982	0	29 524						229 506

(2) Prehľad dlhodobého majetku, na ktorý je zriadené záložné právo a dlhodobého majetku, pri ktorom má účtovná jednotka obmedzené právo s ním nakladať: **nie je náplň**

(3) Údaje o spôsobe a výške poistenia dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku.

Dlhodobý majetok	Spôsob poistenia
Havarijné - autá	Poistná zmluva
Budova	Poistná zmluva
Hnuteľné veci	Poistná zmluva
Poistenie podnikania	Poistná zmluva

(8) Opis významných pohľadávok v nadväznosti na položky súvahy a v členení na pohľadávky za hlavnú činnosť a podnikateľskú činnosť.

Významné pohľadávky	Opis	Suma
315-	Pohľadávky z darovacích zmluv – krátkodobá pohľadávka	2 081
315-	Velux – krátkodobá pohľadávka	73 630
346-	J&T – Zmluva o partnerstve	41 970
Za sociálne služby	Za pobyt detí nie z nariadenia súdu	48

(10) Prehľad pohľadávok do lehoty splatnosti a po lehote splatnosti

	Stav na konci	
	bežného účtovného obdobia	bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia
Pohľadávky do lehoty splatnosti	144 011	291 820
Pohľadávky po splatnosti	0	300
Pohľadávky spolu	144 011	292 120

(11) Prehľad významných položiek časového rozlíšenia nákladov budúcich období a príjmov budúcich období.

Významné položky časového rozlíšenia nákladov	Suma
• Poistenie majetku	1 890
• Služby, telefóny, softvér	802

(12) Opis a výška zmien vlastných zdrojov krytia neobežného majetku a obežného majetku podľa položiek súvahy za bežné účtovné obdobie

	Stav na začiatku bežného účtovného obdobia	Prírastky (+)	Úbytky (-)	Presuny (+, -)	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Imanie a fondy					
Základné imanie	178 929				178 929
z toho:					
• nadačné imanie v nadácii					
• vklady zakladateľov					
• prioritný majetok					
Fondy tvorené podľa osobitného predpisu	1 828	0	1 828		0
Fond reprodukcie					
Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov					
Fondy zo zisku					
Rezervný fond					
Fondy tvorené zo zisku					
Ostatné fondy					
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	-115 452	3 345			-112 107
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	3 345	-7 479	3 345		-7479
Spolu	68 650	-4 134	5 173		59 343

(13) Informácia o rozdelení účtovného zisku alebo vysporiadaní účtovnej straty vykázanéj v minulých účtovných obdobiach.

Názov položky	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
Účtovný zisk	3 345
Rozdelenie účtovného zisku	
Prídel do základného imania	
Prídel do fondu tvoreného podľa osobitného predpisu	
Prídel do fondu reprodukcie	
Prídel do rezervného fondu	
Prídel do fondu tvoreného zo zisku	
Prídel do ostatných fondov	
Úhrada straty minulých období	
Prevod do sociálneho fondu	
Prevod do nevysporiadaného výsledku hospodárenia minulých rokov	3 345
Iné	
Účtovná strata	
Vysporiadanie účtovnej straty	
Zo základného imania	
Z rezervného fondu	
Z fondu tvoreného zo zisku	
Z ostatných fondov	
Z nerozdeleného zisku minulých rokov	
Prevod do nevysporiadaného výsledku hospodárenia minulých rokov	
Iné	

(14) Opis a výška cudzích zdrojov

a) údaje o jednotlivých druhoch rezerv, ktoré tvorí účtovná jednotka

Druh rezervy	Stav na začiatku bežného účtovného obdobia	Tvorba rezerv	Použitie rezerv	Zrušenie alebo zníženie rezerv	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Jednotlivé druhy krátkodobých zákonných rezerv: na nevyčerpanú dovolenku					
Rezerva na audit					
Zákonné rezervy spolu	0				0
Jednotlivé druhy krátkodobých ostatných rezerv					
Jednotlivé druhy dlhodobých ostatných rezerv					
Ostatné rezervy spolu					
Rezervy spolu	0				0

b) údaje o významných položkách na účtoch 325 - Ostatné záväzky a 379 - Iné záväzky;

Významné položky ostatných a iných záväzkov	Stav k 31.12.2019
325- Ostatné záväzky	15
379 – Iné záväzky	345

c) prehľad o výške záväzkov do lehoty splatnosti a po lehote splatnosti,

d) prehľad o výške záväzkov podľa zostatkovej doby splatnosti v členení podľa položiek súvahy

Druh záväzkov	Stav na konci	
	bežného účtovného obdobia	bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia
Záväzky po lehote splatnosti		
Záväzky do lehoty splatnosti so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka	9 861	4 518
Krátkodobé záväzky spolu	9 861	4 518
Záväzky so zostatkovou dobou splatnosti od jedného do piatich rokov vrátane	26 578	4 522
Záväzky so zostatkovou dobou splatnosti viac ako päť rokov		
Dlhodobé záväzky spolu	26 578	4 522
Krátkodobé a dlhodobé záväzky spolu	36 439	9 040

e) prehľad o záväzkoch zo sociálneho fondu; uvádza sa začiatkový stav, tvorba a čerpanie sociálneho fondu počas účtovného obdobia a zostatok na konci účtovného obdobia,

Sociálny fond	Bežné účtovné obdobia	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobia
Stav k prvému dňu účtovného obdobia	4 522	3 663
Tvorba na ťarchu nákladov	1 703	1 446
Tvorba zo zisku		
Čerpanie	566	587
Stav k poslednému dňu účtovného obdobia	5 659	4 522

(15) Prehľad o významných položkách výnosov budúcich období v členení najmä na

- zostatkovú hodnotu bezodplatne nadobudnutého dlhodobého majetku,
- zostatkovú hodnotu dlhodobého majetku obstaraného z dotácie,
- zostatok nepoužitej dotácie alebo grantu,
- zostatok nepoužitej časti podielu zaplatenej dane,
- zostatkovú hodnotu dlhodobého majetku obstaraného z podielu zaplatenej dane.

Významné položky výnosov budúcich období	Opis
Nevyčerpané 2% z dane	24 679
NP DEI	33 462
Ostatné kapitálové dotácie	6 757
J & T	18 748
Ostatné kapitálové dotácie – rekonštrukcia priestorov	27 752
Ostatné kapitálové dotácie – Seat	29 286
VELUX	193 718

ČI. IV

Informácie, ktoré dopĺňajú a vysvetľujú údaje vo výkaze ziskov a strát

- (1) Prehľad tržieb za vlastné výkony a tovar s uvedením ich opisu a vyčíslením hodnoty tržieb podľa jednotlivých hlavných druhov výrobkov, služieb hlavnej činnosti a podnikateľskej činnosti účtovnej jednotky.

Opis tržieb za vlastné výkony a tovar	Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť
Sociálne služby+semináre	2 530	
Príjem z reklamy		

- (2) Opis a vyčíslenie hodnoty významných položiek prijatých darov, osobitných výnosov, zákonných poplatkov a iných ostatných výnosov.

Opis významných položiek prijatých darov, osobitných výnosov, zákonných poplatkov a iných ostatných výnosov	Suma
Od podnikateľských subjektov domácych , zahraničných	236 432
Od súkromných osôb domácych	5 413

- (3) Prehľad významných dotácií a grantov, ktoré účtovná jednotka prijala v priebehu bežného účtovného obdobia.

Prehľad dotácií a grantov	Suma
Dotácie J&T Family + PTC Čadca	35 688
Ústredie práce , soc. Vecí a rodiny – OVOSOD	98 361
Mesto Žilina	10 000
Nadácia pre deti Slovenska	4 908
Velux	152 411
Žilinský samosprávny kraj – dotácie na poradne	72 126
Dotácie zo ŠR – Ústredie práce, soc. Vecí a rodiny	302 886
Ústredie práce , soc. Vecí a rodiny – NP DEI	22 852
Nadácia Volkswagen	3 000

- (4) Opis významných položiek finančných výnosov

Opis významných položiek finančných výnosov	Suma
• celková hodnota kurzových ziskov	1
• hodnota kurzových ziskov ku dňu účtovnej závierky	0
• ostatné	0

- (5) Opis a vyčíslenie hodnoty významných položiek nákladov, nákladov na ostatné služby, osobitných nákladov a iných ostatných nákladov.

Opis významných nákladov, nákladov na ostatné služby, osobitné náklady a iné ostatné náklady	Suma
Vreckové detí	1 349
Výdavky detí v profesionálnej rodine	3 337
Kultúrne a športové podujatia detí	520
Telekomunikačné služby, internet	2 020

Obuv, hračky, odevy pre deti	822
Stravovanie detí v ŠJ + potraviny	12 139
Tábory pre deti	9 085
Energie, plyn	13 898
Hygienické potreby	2 202
Lieky a lekárske vyšetrenia	1 435
Poplatky školám a školské potreby	772
Opravy a udržiavanie	8 399
Nájom	9 942

(6) Prehľad o účele a výške použitia podielu zaplatenej dane za bežné účtovné obdobie.

Účel použitia podielu zaplatenej dane	Použitá suma z bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	Použitá suma bežného účtovného obdobia
Na prevádzku zariadenia,	22 121	26 120
Zostatok podielu zaplatenej dane bežného účtovného obdobia		24 678

(7) Opis a suma významných položiek finančných nákladov; uvádza sa aj celková suma kurzových strát, pričom osobitne sa uvádza hodnota kurzových strát účtovaná ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Opis významných položiek finančných nákladov	Suma
• celková hodnota kurzových strát	0
• hodnota kurzových strát ku dňu účtovnej závierky	0
• ostatné poplatky vrátane poistenia	3 616

(8) Účtovná jednotka je povinná overovať účtovnú závierku za r. 2019 auditorom.

Jednotlivé druhy nákladov na	Suma
• overenie účtovnej závierky	1 200
• uisťovacie auditorské služby okrem overenia účtovnej závierky	
• súvisiace auditorské služby	
• daňové poradenstvo	
• ostatné neauditorské služby	
Spolu	1 200

ČI. V Ďalšie informácie

(1) Opis a hodnota iných aktív, ktorými sa rozumie možný majetok, ktorý vznikol v dôsledku minulých udalostí a ktorého existencia alebo vlastníctvo závisí od toho, či nastane alebo nenastane jedna alebo viac neistých udalostí v budúcnosti, ktorých vznik nezávisí od účtovnej jednotky; týmito inými aktívami sú napríklad práva zo servisných zmlúv, poisťovacích zmlúv, koncesionárskych zmlúv, licenčných zmlúv, práva z investovania prostriedkov získaných oslobodením od dane z príjmov.

Opis iných aktív	Hodnota
neeviduje	

(2) Opis a hodnota iných pasív vyplývajúcich zo súdnych rozhodnutí, z poskytnutých záruk, zo všeobecne záväzných právnych predpisov, z ručenia podľa jednotlivých druhov ručenia; takými inými pasívami sú:

- možná povinnosť, ktorá vznikla ako dôsledok minulej udalosti a ktorej existencia závisí od toho, či nastane alebo nenastane jedna alebo viac neistých udalostí v budúcnosti, ktorých vznik nezávisí od účtovnej jednotky, alebo
- povinnosť, ktorá vznikla ako dôsledok minulej udalosti, ale ktorá sa nevykazuje v súvahe, pretože nie je pravdepodobné, že na splnenie tejto povinnosti bude potrebný úbytok ekonomických úžitkov, alebo výška tejto povinnosti sa nedá spoľahlivo oceniť.

Opis iných pasív	Hodnota
neeviduje	

(3) Opis významných položiek ostatných finančných povinností, ktoré sa nesledujú v účtovníctve a neuvádzajú sa v súvahe; pri každej položke sa uvádza jej opis, výška a údaj, či sa týka spriaznených osôb, a to

- povinnosť z devizových termínovaných obchodov a iných finančných derivátov,
- povinnosť z opčných obchodov,

- c) zákonná povinnosť alebo zmluvná povinnosť odobrať určité produkty alebo služby, napríklad z dodávateľských alebo odberateľských zmlúv,
- d) povinnosť z leasingových, nájomných, servisných, poisťných, koncesionárskych, licenčných zmlúv a podobných zmlúv,
- e) iné povinnosti.

Opis významných položiek ostatných finančných povinností	Výška	Spriaznené osoby
neeviduje		

- (4) Prehľad nehnuteľných kultúrnych pamiatok, ktoré sú v správe alebo vo vlastníctve účtovnej jednotky.
- (5) Informácie o významných skutočnostiach, ktoré nastali medzi dňom, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a dňom jej zostavenia.

Účtovná jednotka momentálne čelí kríze v dôsledku koronavírusu, ktorý ovplyvňuje situáciu na Slovensku i vo svete. Hlavné zdroje príjmov, ktoré sú od štátu a samosprávy mesta by nemali byť touto situáciou dotknuté, tzn. znížené. Chod všetkých pracovísk je v normálnom režime, alebo sa služby poskytujú dištančne. Ak by došlo k poklesu darov od fyzických a právnických osôb, nebude to mať vplyv na chod združenia.